

คำถาม-คำตอบ
เรื่อง **มาตรการแก้ปัญหานี้คร้วเรือนอย่างยั่งยืน**
วันที่ **21 กรกฎาคม 2566**

คำถาม	คำตอบ
ภาพรวม	
1. ธปท. จะออก consultation paper และบังคับใช้แต่ละหลักเกณฑ์เมื่อใด	<p>ธปท. จะออก consultation paper เพื่อรับฟังความเห็นจากสาธารณชน ในช่วงไตรมาส 3 ปี 2566 ก่อนทยอยออกประกาศในไตรมาส 4 ปี 2566 ต่อไป สำหรับวันบังคับใช้เกณฑ์ เรียงลำดับดังนี้</p> <p>(1) หลักเกณฑ์ Responsible Lending (RL) คาดว่าจะบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2567 และการแก้หนี้เรื้อรัง (Persistent Debt: PD) จะบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2567 เพื่อให้เวลาผู้ประกอบการปรับปรุงระบบ</p> <p>(2) หลักเกณฑ์ Risk-based pricing (RBP) จะเริ่มเปิดรับสมัครเข้าร่วมทดสอบ sandbox ช่วงไตรมาส 2 ปี 2567</p> <p>(3) หลักเกณฑ์ Debt service ratio (DSR) คาดว่าจะบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2568 แต่ ธปท. จะประเมินสถานการณ์เศรษฐกิจก่อนเริ่มบังคับใช้อีกครั้ง เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของเศรษฐกิจไทยในขณะนั้น</p> <p>ทั้งนี้ ธปท. จะขอความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง ก่อนบังคับใช้หลักเกณฑ์ Risk-based pricing กับทุกผู้ประกอบการ รวมถึงการบังคับใช้หลักเกณฑ์ Responsible lending และหลักเกณฑ์ Debt service ratio กับ SFIs</p>
2. ทำไม ธปท. ต้องออก package หลักเกณฑ์การแก้หนี้คร้วเรือนตอนนี้ ทั้งที่ตัวเลขหนี้คร้วเรือนต่อ GDP มีสัดส่วนที่สูงมานานแล้ว	<p>การแก้หนี้คร้วเรือนให้ได้อย่างยั่งยืนต้องใช้เวลา การเริ่มดำเนินการภายหลังจากสถานการณ์โควิดคลี่คลาย ก็เพื่อให้เศรษฐกิจฟื้นตัวชัดเจนก่อน หากทำในช่วงโควิด จะทำให้มาตรการช่วยเหลือไม่สามารถเดินหน้าได้เต็มที่ เช่น ในช่วงที่รายได้ของลูกหนี้หดหาย การที่เจ้าหนี้ให้ความช่วยเหลือผ่านการลดอัตราดอกเบี้ยหรือชำระให้ต่ำลง แม้จะช่วยให้ลูกหนี้ไม่เป็นหนี้เสีย แต่ก็ทำให้ลูกหนี้จ่ายเพียงดอกเบี้ย เข้าข่ายเป็นหนี้เรื้อรัง ซึ่งหากไปผลักดันหลักเกณฑ์แก้หนี้เรื้อรังตั้งช่วงโควิดด้วย เจ้าหนี้อาจได้รับผลกระทบจนไม่สามารถช่วยปรับโครงสร้างหนี้ให้กับลูกหนี้ได้</p>
3. ทำไม package มาตรการครั้งนี้ ประกอบด้วย 3 หลักเกณฑ์นี้ (Responsible Lending, Risk-Based Pricing, Debt Service Ratio)	<p>การแก้ปัญหานี้คร้วเรือน ต้องทำอย่างครบวงจร ธปท. จึงออกมาตรการเป็น package เพื่อให้เหมาะกับลักษณะและสาเหตุของปัญหาในแต่ละช่วงของการเป็นหนี้ ซึ่งประกอบด้วย 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) หนี้เสียที่มีอยู่ในปัจจุบัน 2) หนี้ที่เป็นปัญหานี้เรื้อรัง (persistent debt) ยังไม่เป็นหนี้เสีย แต่ปิดจบไม่ได้ 3) หนี้ใหม่ที่เพิ่มขึ้นเร็วและอาจเป็นหนี้เสียหรือเรื้อรังในอนาคต และ 4) หนี้นอกระบบ โดยทั้ง 3 หลักเกณฑ์ (RL, RBP, DSR) จะช่วยเสริมกันในการแก้ปัญหานี้คร้วเรือนแต่ละจุด ตั้งแต่ต้นน้ำไปปลายน้ำ ดังนี้</p>

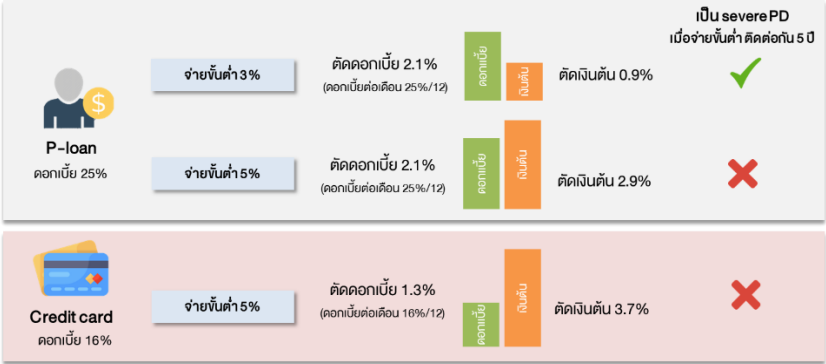
คำถาม	คำตอบ
	<ul style="list-style-type: none"> ● RL ส่งเสริมให้เกิดการปล่อยหนี้ใหม่ที่มีคุณภาพ ไม่กระตุ้นการเป็นหนี้เกินตัว รวมถึงการแก้ปัญหาหนี้เรื้อรังและหนี้ที่มีปัญหา ● RBP ส่งเสริมให้ลูกหนี้ที่มีประวัติชำระคืนหนี้ดีกว่า ได้รับเงื่อนไขที่ดีกว่า และประชาชนจะเข้าถึงสินเชื่อในระบบมากขึ้นด้วยต้นทุนที่เหมาะสมกับความเสี่ยงของตนเอง ● DSR ส่งเสริมให้ลูกหนี้เป็นหนี้เท่าที่สามารถจ่ายคืนได้และมีเงินเหลือพอดำรงชีพ เป็นการแก้ปัญหาที่ต้นน้ำ (ณ จุดเริ่มต้นของการก่อหนี้ใหม่) เพื่อลดโอกาสที่จะกลายเป็นหนี้เรื้อรังหรือหนี้เสียต่อไป
<p>4. หลักเกณฑ์ที่ ธปท. จะดำเนินการ จะมีส่วนช่วยลดหนี้ครัวเรือนได้มากน้อยแค่ไหน</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ทั้ง 3 หลักเกณฑ์จะช่วยสนับสนุนซึ่งกันและกันในการแก้ปัญหาหนี้ครัวเรือนอย่างครบวงจร โดยจะช่วยชะลอการเพิ่มขึ้นของหนี้ครัวเรือน และจะช่วยให้หนี้ใหม่มีคุณภาพมากขึ้น ผ่านการปรับเปลี่ยนวิธีปฏิบัติของธุรกิจให้สินเชื่อ ทั้งการปล่อยสินเชื่อ การมีมาตรฐานการประเมินความสามารถในการชำระหนี้ (affordability) การส่งเสริม credit culture การดูแลลูกหนี้ที่มีปัญหาทั้งกรณีหนี้เสียและหนี้เรื้อรัง ตลอดจนช่วยเหลือดูแลลูกหนี้ไประบบนอกระบบที่มีความสามารถชำระหนี้ให้เข้าถึงสินเชื่อในระบบได้มากขึ้นอีกด้วย ● ทั้งนี้ มาตรการช่วยเหลืออื่นที่มีอยู่ ยังต้องเดินควบคู่ไปด้วย ทั้งเรื่องการปรับปรุงโครงสร้างหนี้อย่างยั่งยืน การรวมหนี้ (debt consolidation) และการปรับนโยบายช่วยเหลือเข้าสู่ปกติ เช่น การทยอยปรับอัตราค่าธรรมเนียมขั้นต่ำบัตรเครดิต รวมทั้งมาตรการของภาคส่วนอื่น ๆ (อาทิ การร่วมมือดูแลหนี้ทั้งระบบ เช่น สหกรณ์ และ กยศ.)
<p>5. ที่ผ่านมา มาตรการส่วนใหญ่ของ ธปท. เน้นช่วยเหลือลูกหนี้ที่มีปัญหา ธปท. จะมีมาตรการเพิ่มเติมสำหรับลูกหนี้ที่มีประวัติการจ่ายชำระดีหรือไม่</p>	<p><u>สำหรับลูกหนี้สินเชื่อส่วนบุคคลที่เป็นวงเงินหมุนเวียน มีวินัยในการจ่ายชำระหนี้มาตลอด แต่ชำระได้เพียงยอดขั้นต่ำในแต่ละเดือน</u> ทำให้เงินที่จ่ายชำระส่วนใหญ่จึงเป็นการนำไปหักดอกเบี้ยมากกว่าเงินต้น จึงใช้เวลานานกว่าจะปิดจบหนี้ได้นั้น หลักเกณฑ์ Persistent Debt (PD) จะช่วยลูกหนี้ปกติที่มีประวัติการจ่ายชำระดี-แต่จ่ายต่อเดือนได้ไม่มาก มีทางเลือกในการปิดจบหนี้ภายใน 5 ปี โดยลูกหนี้จะได้รับอัตราดอกเบี้ยลดลงที่ EIR ไม่เกิน 15% ต่อปี</p> <p>นอกจากนี้ หลักเกณฑ์ RBP จะช่วยให้ลูกหนี้ที่มีความเสี่ยงต่ำ เช่น มีประวัติการชำระหนี้ดี ได้รับการเสนออัตราดอกเบี้ยที่ถูกลงกว่าเดิม จากปกติอาจต้องจ่ายเท่ากับเพดานดอกเบี้ย โดยทั้งสองหลักเกณฑ์จะช่วยทำให้ภาระดอกเบี้ยลดลง</p>

คำถาม	คำตอบ
	ส่งผลให้เงินที่ลูกหนี้จ่ายชำระในแต่ละงวดสามารถตัดเงินต้นได้มากและเร็วขึ้น ซึ่งท้ายสุดระยะเวลาการชำระคืนก็จะสั้นลง
6. มาตรการเหล่านี้ จะครอบคลุมไปยังผู้ให้บริการนอกการกำกับดูแลของ ธพท. หรือไม่ เช่น สหกรณ์ หรือธุรกิจเช่าซื้อสินค้าที่ ธพท. กำลังจะกำกับดูแล	หลักเกณฑ์ที่ ธพท. จะออกทั้ง 3 หลักเกณฑ์ จะบังคับใช้กับผู้ให้บริการภายใต้การกำกับของ ธพท. ทุกประเภท นอกจากนี้ ธพท. จะนำ package ข้อเสนอสำหรับภาคส่วนอื่น ๆ ไปประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การแก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือนครอบคลุมและสัมฤทธิ์ผลได้อย่างยั่งยืน
หลักเกณฑ์ Responsible Lending (RL) และการแก้ปัญหาหนี้เรื้อรัง (Persistent Debt: PD)	
7. ทำไม ธพท. จึงผลักดันให้ผู้ให้บริการต้องให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ที่มีปัญหาหนี้เรื้อรัง	ปัจจุบัน มีลูกหนี้สินเชื่อส่วนบุคคลประเภทวงเงินหมุนเวียน (revolving personal loan) ที่มีวินัยในการชำระหนี้มาตลอด แต่ชำระได้เพียงยอดขั้นต่ำในแต่ละเดือน และมักถูกนำไปจ่ายชำระดอกเบี้ยมากกว่าเงินต้น จึงปิดจบหนี้ไม่ได้หรือต้องใช้เวลานานเกินไป ซึ่งหากไม่เร่งแก้ไข ลูกหนี้กลุ่มนี้จะไม่สามารถหลุดพ้นจากกับดักหนี้ได้ ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต เพราะอาจไม่เหลือเงินเพียงพอดำรงชีพ และเพิ่มโอกาสกลายเป็นหนี้เสีย ทำให้กู้สินเชื่อใหม่เพื่อนำมาใช้สร้างรายได้เพิ่มในอนาคตยากขึ้น
8. ทำไม ธพท. กำหนดคุณสมบัติลูกหนี้ที่ขอ opt-in เพื่อแก้ปัญหา severe PD ที่รายได้ต่ำกว่า 20,000 บาท และต้องจ่ายดอกเบี้ยมากกว่าเงินต้น ในช่วง 5 ปีย้อนหลัง และทำไมจึงกำหนดระดับรายได้ต่างกันระหว่าง Non-banks ในกลุ่มและนอกกลุ่ม ธพ.	<ul style="list-style-type: none"> ● <u>การกำหนดช่วงเวลาย้อนหลัง:</u> คุณสมบัติลูกหนี้ที่เข้าข่าย PD ตามหลักการคือ ลูกหนี้ที่จ่ายดอกเบี้ยมากกว่าเงินต้นเป็นระยะเวลานาน ทำให้ปิดจบหนี้ไม่ได้หรือใช้เวลานานมากกว่าจะปิดหนี้ได้ (โดยกรณี FCA UK ใช้เกณฑ์ย้อนกลับไป 3 ปีเป็นจุดที่ให้ความช่วยเหลือ) ทั้งนี้ ในกรณีของไทย เนื่องจากในช่วง 3-4 ปีที่ผ่านมา ผู้ให้บริการได้ให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบจากโควิดเป็นจำนวนมาก ทำให้ยอดผ่อนชำระต่อเดือนลดลง ส่งผลให้ลูกหนี้ที่เข้าข่าย PD สูงกว่าปกติ ดังนั้น จึงต้องมองย้อนกลับไประยะ 5 ปี เพื่อให้ครอบคลุมข้อมูลพฤติกรรมการจ่ายชำระช่วงก่อนโควิดด้วย ● <u>การกำหนดระดับรายได้:</u> ในการให้ความช่วยเหลือ ต้องหาสมดุลระหว่างจำนวนลูกหนี้ที่จะได้รับความช่วยเหลือและภาระที่จะเกิดขึ้นแก่ผู้ปล่อยกู้จากการลดภาระดอกเบี้ยให้ลูกหนี้ ซึ่งหากภาระสูงเกินพอดี จะย้อนกลับมากระทบลูกหนี้ในระยะต่อไปได้ ธพท. จึงกำหนดมาตรการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้กลุ่มที่เดือดร้อนที่สุดก่อน โดยพิจารณาจากความเรื้อรังและรายได้ที่ไม่สูงมากของลูกหนี้ ● จากข้อมูลพบว่า Non-banks ที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่ม ธพ. มีลูกค้ายาได้ต่ำกว่า 20,000 บาท ในสัดส่วนสูง อาจส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจ จึง

คำถาม	คำตอบ
	<p>ต้องลดวงเงินรายได้ ผู้ได้รับการช่วยเหลือลงมาเป็นผู้มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาทก่อน ขณะที่ Non-banks ที่เป็นบริษัทลูกของ ธพ. มีกลุ่มลูกค้าที่มีรายได้หลากหลายกว่า สัดส่วนลูกค้ารายได้ต่ำกว่า 20,000 บาทจึงต่ำกว่า ทำให้มีความพร้อมที่จะช่วยเหลือกลุ่มนี้ได้ก่อน</p>
<p>9. การแก้หนี้ PD ลูกหนี้จะต้องผ่อนชำระค่างวดที่สูงขึ้นมากหรือไม่ มีตัวอย่างการคิดค่างวดและดอกเบี้ยถ้าเข้าโครงการหรือไม่</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ลูกหนี้ส่วนใหญ่ไม่ต้องผ่อนชำระหนี้ในอัตราที่เพิ่มสูงขึ้น เพราะด้วยอัตราดอกเบี้ยที่ลดต่ำลงเหลือ effective interest rate (EIR) ไม่เกิน 15% ต่อปี (เทียบกับสูงสุด 25% ก่อนเข้าโครงการ) จะทำให้การผ่อนชำระเท่าเดิมจะสามารถปิดจบหนี้ได้จริงภายใน 5 ปี เนื่องจากลูกหนี้จ่ายคืนในจำนวนที่เท่ากันทุกเดือน และอัตราดอกเบี้ยที่ลดลง ทำให้สามารถนำค่างวดไปตัดชำระเงินต้นได้มากขึ้น ● ยกตัวอย่าง เช่น หากเดิมลูกหนี้มีการจ่ายชำระหนี้สินเชื่อส่วนบุคคลประเภทวงเงินหมุนเวียน (revolving personal loan) นี้ ในอัตราผ่อนชำระ 3% ของยอดคงค้างต่อเดือนมาอย่างต่อเนื่อง (สมมติว่าเงินต้นในวันนั้นคือ 15,000 บาท และลูกหนี้จ่ายขั้นต่ำ 3% เท่ากับ 450 บาท ซึ่งจะเป็นการตัดจ่ายดอกเบี้ย 2% คือ 300 บาท และตัดเงินต้น 1% คือ 150 บาท (ยอดการตัดจ่ายดอกเบี้ยคำนวณจาก 25% ต่อปีหรือประมาณ 2% ต่อเดือน) <u>วันที่มีสิทธิเข้าโครงการ</u> ลูกหนี้รายนี้มีสิทธิเข้าโครงการเนื่องจากลูกหนี้จ่ายดอกเบี้ยมากกว่าเงินต้น ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (ดอกเบี้ยรวม 15,000 บาท เงินต้น 6,300 บาท) ค่างวดต่อเดือน ณ วันที่ครบ 5 ปี อยู่ที่ 260 บาท และเหลือยอดเงินต้นอยู่ 8,700 บาท <u>เมื่อมาเข้าโครงการ PD</u> ค่างวดที่ต้องชำระทุกเดือน ตั้งแต่เริ่มจนจบโครงการ จะเท่ากับ 260 บาท ซึ่งเท่ากับจำนวนที่ลูกหนี้ต้องจ่ายขั้นต่ำ 3% ณ วันที่เข้าโครงการ ที่ดอกเบี้ย 15% ต่อปี (ในเดือนแรก จะตัดดอกเบี้ยน้อยลง เหลือ 1.25% คือ 108 บาท และตัดเงินต้นได้มากขึ้น เป็น 1.75% คือ 152 บาท) โดยสามารถปิดจบหนี้ได้ภายใน 3 ปีครึ่ง นับจากวันเข้าโครงการ (ภายใน 5 ปี ตามข้อกำหนด) <u>ดังนั้น หากเข้าโครงการ</u> จะใช้เวลาทั้งสิ้น 8 ปีครึ่ง ในการปิดหนี้ 15,000 บาท ลดจากปกติที่ต้องใช้เวลา 18 ปี และรวมดอกเบี้ยทั้งสิ้นสัญญา เป็น 17,500 บาท ลดลงจากปกติที่จ่าย 29,000 บาท (ประหยัดดอกเบี้ยได้ 11,500 บาท)

คำถาม	คำตอบ
	<p style="text-align: center;">QA : การแก้หนี้ Persistent Debt ลูกหนี้จะต้องผ่อนชำระค่าวงค้ำที่สูงขึ้นหรือไม่?</p> <div style="text-align: center;"> <p><small>ตัวอย่าง : วงเงิน revolving 15,000 บาท ดอกเบี้ย 25% ต่อปี จ่ายชำระขั้นต่ำ 3% ของยอดคงค้าง (สมมติว่ามีรายการค้างชำระ)</small></p> </div> <ul style="list-style-type: none"> ● ทั้งนี้ มีลูกหนี้บางกลุ่มที่อาจต้องจ่ายเพิ่มขึ้นบ้างเล็กน้อย ได้แก่ กลุ่มลูกหนี้ที่ปัจจุบันจ่ายชำระหนี้ต่อเดือนต่ำกว่า 2.4% ของยอดหนี้ เพราะจะทำให้ไม่สามารถตัดเงินต้นได้หมดภายใน 5 ปี จึงต้องขยับชำระค่าวงค้ำต่อเดือนให้ถึง 2.4% ของยอดเงินต้น (จากตัวอย่างข้างต้น หากเงินต้นในวันนั้นคือ 15,000 บาท และจ่ายต่อเดือนอยู่ที่ 2.1% ของเงินต้น เท่ากับ 315 บาท หากจะเข้าโครงการ PD จะต้องเพิ่มยอดจ่ายต่อเดือนให้ถึง 2.4% ของเงินต้น คือต้องจ่ายเพิ่มเดือนละ 45 บาท เพื่อให้รวมแล้วไม่ต่ำกว่า 360 บาทต่อเดือน) ● ทั้งนี้ ลูกหนี้ที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ภายใต้หลักเกณฑ์ PD และมีปัญหาเรื่องการผ่อนชำระหนี้ สามารถขอยกออกจากโครงการได้ โดยสามารถเปลี่ยนกลับไปเป็นสินเชื่อ revolving เหมือนก่อนเข้าโครงการ หรือขอปรับโครงสร้างหนี้ให้เหมาะสมกับความสามารถในการชำระหนี้ของตนเองได้ แต่ก็กระทบต่อสิทธิในการขอเข้าโครงการครั้งถัดไปด้วย
<p>10. หลักเกณฑ์ PD เหมาะกับลูกหนี้กลุ่มไหน และจะส่งผลต่อผู้ให้บริการอย่างไร</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● โครงการนี้ช่วยให้ภาระอัตราดอกเบี้ยลดลงถึง 10% เหมาะกับลูกหนี้ที่เป็นลูกหนี้ปกติและมีความตั้งใจที่จะแก้ปัญหาหนี้ให้สามารถปิดจบหนี้ได้ และสามารถรับเงื่อนไขการปิดวงเงินและการมีประวัติในข้อมูลเครดิต ซึ่งจะช่วยสนับสนุนให้ลูกหนี้มีวินัยทางการเงินเพิ่มขึ้น และสามารถแก้หนี้ได้อย่างยั่งยืน ● ทั้งนี้ อาจส่งผลกระทบต่อเจ้าหนี้ โดยในการปล่อยหนี้ใหม่ เจ้าหนี้จะระมัดระวังการปล่อยสินเชื่อต่อกลุ่มภายใต้ PD มากขึ้น รวมถึงปรับเพิ่ม Minimum pay ให้ตัดเงินต้นได้มากกว่าดอกเบี้ย เพื่อไม่ให้ลูกหนี้กลายเป็น PD ใดๆ ก็ดี ธปท. จะมีการติดตามการปรับตัวของเจ้าหนี้อย่างใกล้ชิด
<p>11. ลูกหนี้ที่เข้าร่วมการปรับโครงสร้างหนี้ภายใต้หลักเกณฑ์ PD ยังมีโอกาสกลับมาเป็นสินเชื่อ revolving P-loan ได้อีกหรือไม่</p>	<p>เมื่อเข้าโครงการแล้ว หากลูกหนี้รักษาประวัติการผ่อนชำระหนี้ให้ดีต่อไป ก็จะเป็นปัจจัยบวกในการได้รับอนุมัติสินเชื่อในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นสินเชื่อ revolving p-loan หรือสินเชื่ออื่น โดยการพิจารณาขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของผู้ให้บริการ</p>

คำถาม	คำตอบ
<p>12. การเป็นกลุ่มลูกหนี้เรื้อรังมีผลเสียหรือไม่ ลูกหนี้จำเป็นต้องเพิ่ม minimum pay เพื่อเลี่ยงหลักเกณฑ์ PD หรือไม่</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● การเป็นหนี้เรื้อรังทำให้ลูกหนี้มีต้นทุนกู้ยืมสูงเป็นระยะเวลานาน เนื่องจากเงินที่ชำระหนี้ ถูกนำไปจ่ายชำระดอกเบี้ยมากกว่าจ่ายชำระเงินต้นในหลายปีที่ผ่านมา และมีแนวโน้มปิดจบหนี้ได้ยาก (เช่น วงเงินกู้ revolving 15,000 บาท ดอกเบี้ย 25% ต่อปี จ่ายชำระ 3% ของยอดคงค้าง จะปิดหนี้ได้ใช้เวลาประมาณ 18 ปี ดอกเบี้ยรวมประมาณ 29,000 บาท) ● การที่ลูกหนี้เลือกจ่ายชำระเงินเพิ่มเติมมากกว่าขั้นต่ำ จะช่วยให้ลูกหนี้จ่ายดอกเบี้ยน้อยลงและปิดจบหนี้ได้เร็วขึ้น
<p>13. หลักเกณฑ์ PD เป็นการส่งเสริมให้ลูกหนี้จ่ายแต่ขั้นต่ำ เพื่อรอปรับโครงสร้างหนี้ภายใต้หลักเกณฑ์ PD หรือไม่ และ ธพท. มีแนวทางป้องกันปัญหาดังกล่าวอย่างไร</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● การจ่ายแต่ขั้นต่ำเพื่อรอให้เข้าเงื่อนไขการปรับโครงสร้างหนี้ภายใต้หลักเกณฑ์ PD นั้น จะส่งผลเสียกับตัวลูกหนี้เองเพราะต้องแบกรับต้นทุนการกู้ยืมที่สูงเป็นเวลานานกว่า 5 ปี (เช่น วงเงินกู้ revolving 15,000 บาท ดอกเบี้ย 25% ต่อปี จ่ายชำระ 3% ของยอดคงค้าง มาแล้ว 5 ปี จะมีดอกเบี้ยรวมประมาณ 15,000 บาท หรือหนึ่งเท่าของเงินต้น) ● อีกทั้ง การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ภายใต้หลักเกณฑ์ PD ลูกหนี้จะมีต้นทุนในการเข้าโครงการเช่นกัน โดยลูกหนี้จะต้องปิดวงเงิน revolving เพื่อแปลงเป็น term loan และควรให้มีการรายงานประวัติข้อมูลเครดิตว่าได้ปรับโครงสร้างหนี้
<p>14. ข่าวที่ออกมาก่อนหน้านี้ที่ระบุว่าลูกหนี้ที่เข้ามาแก้หนี้ PD จะติดแบล็กลิสต์ใน NCB จริงหรือไม่</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● NCB ไม่ได้มีการกำหนดแบล็กลิสต์ แต่เป็นการจัดเก็บข้อมูลประวัติการชำระหนี้ ซึ่งจะมีข้อมูลที่สะท้อนพฤติกรรมและเส้นทางการเป็นหนี้ของลูกหนี้แต่ละรายตามที่เกิดขึ้นจริง ดังนั้น หากลูกหนี้มีพฤติกรรมชำระหนี้ที่ดี การมีข้อมูลใน NCB จะช่วยให้เจ้าหนี้รายอื่นเห็นข้อดี และมีโอกาสที่ลูกหนี้จะได้เงื่อนไขสินเชื่อที่ดีขึ้นเรื่อย ๆ ขณะที่ กรณีลูกหนี้มีพฤติกรรมชำระหนี้ที่ค่อนข้างเสี่ยง เจ้าหนี้รายอื่นก็จะเห็นข้อมูลเช่นเดียวกัน และใช้เป็นหนึ่งในหลาย ๆ ปัจจัยในการพิจารณาสินเชื่อ
<p>15. การถูก flag PD จะทำให้ลูกหนี้เสียประวัติ/เข้าถึงสินเชื่อในระบบยากขึ้นในอนาคตหรือไม่ อย่างไร</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● การ flag PD มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เจ้าหนี้มีความระมัดระวังในการให้สินเชื่อกับลูกหนี้กลุ่มนี้ เพื่อให้ลูกหนี้ที่เข้าโครงการสามารถแก้หนี้ได้อย่างแท้จริงและยั่งยืน อย่างไรก็ตาม การ flag PD เป็นการ flag ที่แตกต่างกับการ flag ประเภทอื่น เพราะลูกหนี้ที่เข้าโครงการ PD เป็นลูกหนี้ปกติ และการเข้าโครงการไม่ได้สะท้อนความเสี่ยงในการจ่ายชำระหนี้ที่เพิ่มขึ้น แต่สะท้อนความตั้งใจและความมีวินัยที่ดีของลูกหนี้
<p>16. ลูกหนี้บัตรเครดิตสามารถเข้าร่วมมาตรการ PD ได้หรือไม่</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ลูกหนี้บัตรเครดิตไม่เข้าเงื่อนไขมาตรการ PD เนื่องจากการเข้าร่วมมาตรการ PD จะต้องพิจารณาว่าลูกหนี้เข้าข่ายเป็นหนี้เรื้อรังหรือไม่ ซึ่งขึ้นอยู่กับ 2 ปัจจัยสำคัญ คือ 1) อัตราดอกเบี้ยต่อปี และ 2) การผ่อนชำระต่องวด ซึ่ง

คำถาม	คำตอบ																				
	<p>ปัจจุบัน ธปท. มีเกณฑ์กำหนดให้ลูกหนี้บัตรเครดิตมีการจ่ายชำระขั้นต่ำที่ 5% ทำให้เงินที่จ่ายชำระหนี้มีการตัดชำระเงินต้นมากกว่าดอกเบี้ย (ดอกเบี้ย 16% ต่อปี หารด้วย 12 เดือน เหลือตัดชำระดอกเบี้ยต่อเดือน 1.3% และตัดชำระเงินต้น 3.7%) จึงทำให้ลูกหนี้ปิดจบหนี้ได้ภายในระยะเวลาไม่นานนัก</p> <p>ตัวอย่าง การพิจารณาว่าจ่ายเป็นหนี้เรื้อรัง (Persistent Debt : PD) ปัจจัยสำคัญในการพิจารณา 1) อัตราดอกเบี้ยต่อปี 2) การผ่อนชำระต่องวด</p> <table border="1" data-bbox="608 551 1437 913"> <thead> <tr> <th>ประเภทสินเชื่อ</th> <th>จ่ายขั้นต่ำ</th> <th>ตัดดอกเบี้ย</th> <th>ตัดเงินต้น</th> <th>เป็น severe PD</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>P-loan (ดอกเบี้ย 25%)</td> <td>3%</td> <td>2.1% (ดอกเบี้ยต่อเดือน 25%/12)</td> <td>0.9%</td> <td>❌ (เมื่อจ่ายขั้นต่ำต่อเดือน 50)</td> </tr> <tr> <td>P-loan (ดอกเบี้ย 25%)</td> <td>5%</td> <td>2.1% (ดอกเบี้ยต่อเดือน 25%/12)</td> <td>2.9%</td> <td>✅</td> </tr> <tr> <td>Credit card (ดอกเบี้ย 16%)</td> <td>5%</td> <td>1.3% (ดอกเบี้ยต่อเดือน 16%/12)</td> <td>3.7%</td> <td>✅</td> </tr> </tbody> </table>	ประเภทสินเชื่อ	จ่ายขั้นต่ำ	ตัดดอกเบี้ย	ตัดเงินต้น	เป็น severe PD	P-loan (ดอกเบี้ย 25%)	3%	2.1% (ดอกเบี้ยต่อเดือน 25%/12)	0.9%	❌ (เมื่อจ่ายขั้นต่ำต่อเดือน 50)	P-loan (ดอกเบี้ย 25%)	5%	2.1% (ดอกเบี้ยต่อเดือน 25%/12)	2.9%	✅	Credit card (ดอกเบี้ย 16%)	5%	1.3% (ดอกเบี้ยต่อเดือน 16%/12)	3.7%	✅
ประเภทสินเชื่อ	จ่ายขั้นต่ำ	ตัดดอกเบี้ย	ตัดเงินต้น	เป็น severe PD																	
P-loan (ดอกเบี้ย 25%)	3%	2.1% (ดอกเบี้ยต่อเดือน 25%/12)	0.9%	❌ (เมื่อจ่ายขั้นต่ำต่อเดือน 50)																	
P-loan (ดอกเบี้ย 25%)	5%	2.1% (ดอกเบี้ยต่อเดือน 25%/12)	2.9%	✅																	
Credit card (ดอกเบี้ย 16%)	5%	1.3% (ดอกเบี้ยต่อเดือน 16%/12)	3.7%	✅																	
<p>17. เมื่อมาตรการ PD คาดว่าจะมีผลบังคับใช้วันที่ 1 เม.ย. 67 เจ้าหนี้จะพิจารณาลูกหนี้ที่เข้าข่ายมาตรการอย่างไร</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ณ วันที่มาตรการมีผลบังคับใช้ (1 เม.ย. 67) ผู้ให้บริการจะต้องดูข้อมูลการตัดชำระหนี้ของลูกหนี้ย้อนหลังจากวันที่ 1 เม.ย. 67 ไป 3 ปี และ 5 ปี เพื่อพิจารณาว่าลูกหนี้มีการจ่ายชำระดอกเบี้ยมากกว่าการจ่ายชำระเงินต้นในช่วงเวลาที่ผ่านมาหรือไม่ โดยหากพบว่ามีลูกหนี้ที่เข้าเงื่อนไข ผู้ให้บริการจะต้องติดต่อลูกหนี้เพื่อแจ้งเตือนการเป็น General PD รวมทั้งเสนอให้ความช่วยเหลือผ่านการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ภายใต้เงื่อนไขของ Severe PD ตามลำดับต่อไป • นอกจากนี้ ภายหลังจาก 1 เม.ย. 67 ผู้ให้บริการจะต้องมีกระบวนการในการประเมินลูกหนี้ที่มีโอกาสเป็นหนี้เรื้อรังเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง 																				
<p>หลักเกณฑ์ Risk-based Pricing (RBP)</p>																					
<p>18. การมี RBP จะเป็นการเอื้อประโยชน์ให้เจ้าหนี้คิดดอกเบี้ยได้เกินเพดานใช่หรือไม่</p>	<ul style="list-style-type: none"> • มาตรการนี้ ไม่ได้มีเจตนาจะเอื้อประโยชน์ให้เจ้าหนี้คิดดอกเบี้ยได้เกินเพดาน แต่ต้องการเพิ่มความยืดหยุ่นในการคิดดอกเบี้ยสูงเกินกว่าเพดานปัจจุบันเพื่อให้ผู้กู้กลุ่มเปราะบางสามารถเข้าถึงสินเชื่อได้ และกำหนดให้ลูกหนี้ที่มีคุณภาพดีจะต้องได้รับดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าเพดานด้วย โดยผู้ประกอบการที่จะสามารถให้สินเชื่อตามแนวทาง RBP นี้ได้ จะต้องเป็นผู้ประกอบการที่มีความเข้าใจลักษณะและระดับความเสี่ยงของผู้กู้กลุ่มนี้ สามารถประเมินความสามารถในการชำระหนี้ของผู้กู้จากแบบจำลองที่น่าเชื่อถือพร้อมข้อมูลสนับสนุนอย่างเพียงพอ ตลอดจนดูแลผู้กู้ตามแนวทาง RL ได้อย่างเหมาะสม 																				

คำถาม	คำตอบ
	<ul style="list-style-type: none"> ● โดยในช่วงแรก ผู้ประกอบธุรกิจดังกล่าวจะต้องทดสอบให้สินเชื่อภายใต้โครงการ sandbox เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความรอบคอบระมัดระวัง โดยเจ้าหน้าที่สามารถติดต่อกับได้เกินเพดานเท่าที่ ธปท. ประเมินแล้วว่าอัตราดอกเบี้ยนั้น ๆ สอดคล้องกับความเสี่ยงของลูกหนี้ และเป็นประโยชน์กับลูกหนี้จริงๆ โดย ธปท. มีเกณฑ์คัดเลือกคุณสมบัติของผู้ประกอบธุรกิจเข้า sandbox ที่เข้มงวด และ ธปท. มีการติดตามกำกับดูแลผู้ประกอบธุรกิจอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง ● ธปท. เห็นว่ายังจำเป็นต้องมีเพดานดอกเบี้ย เนื่องจากยังมีผู้ประกอบธุรกิจที่ไม่ได้เข้าโครงการ sandbox หรือผู้ที่เข้าโครงการ sandbox แต่ไม่ผ่านการทดสอบ ซึ่งผู้ประกอบธุรกิจกลุ่มนี้ ก็จะต้องให้สินเชื่อภายใต้เกณฑ์เพดานดอกเบี้ยเดิม ● กระบวนการพิจารณาคัดเลือกผู้เข้าร่วมทดสอบในโครงการ RBP sandbox มีข้อกำหนดดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> (1) ผู้ประกอบธุรกิจต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนด เช่น ผ่านการประเมินตามเกณฑ์ RL มีแบบจำลองที่แยกแยะความเสี่ยงของลูกหนี้ได้จริง และเป็นสมาชิก NCB (2) ก่อนการเข้าทดสอบจะต้องเสนอแบบจำลองและรูปแบบการกระจายตัวของดอกเบี้ยในแต่ละกลุ่มลูกหนี้ให้ ธปท. พิจารณาก่อนที่จะดำเนินการให้สินเชื่อตามแนว RBP (3) จะต้องเข้ามาทดสอบใน sandbox ในเวลา 1-2 ปี โดย ธปท. จะกำหนดหลักเกณฑ์การออกจาก sandbox ว่าจะต้องพิสูจน์ให้ ธปท. เห็นได้ว่ามีระบบประเมินความเสี่ยงของลูกหนี้ที่น่าเชื่อถือ เสนออัตราดอกเบี้ยสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงของลูกหนี้ ผู้กู้เข้าถึงสินเชื่อในระบบได้เพิ่มขึ้น และกลุ่มลูกหนี้เสี่ยงต่ำได้ดอกเบี้ยน้อยกว่าเพดาน (4) หากไม่ผ่านเกณฑ์การทดสอบ ผู้ประกอบธุรกิจต้องกลับไปอยู่ภายใต้เพดานดอกเบี้ยที่กำหนดไว้เช่นเดิม (5) หากผ่านการทดสอบออกจาก sandbox แล้ว ธปท. จะมีการตรวจสอบการดำเนินการของผู้ประกอบธุรกิจว่ายังคงเป็นไปตามเงื่อนไขการทดสอบได้จริงอย่างต่อเนื่อง
19. เพราะเหตุใด ธปท. จึงให้เริ่มทดสอบแต่สินเชื่อประเภท	เนื่องจากปัจจุบัน ธปท. พบการกระจุกตัวของอัตราดอกเบี้ยที่ใกล้เพดาน ในสินเชื่อประเภท Unsecured P-loan และ Nano finance อย่างชัดเจน

คำถาม	คำตอบ
Unsecured P-loan และ Nano finance ใน sandbox เท่านั้น โดยไม่รวมสินเชื่อ Title Loan และบัตรเครดิต	ขณะที่สินเชื่อ Title Loan มีการกระจายตัวของอัตราดอกเบี้ยในระดับหนึ่งแล้ว จากการที่ผู้ประกอบการคิดดอกเบี้ยอ้างอิงมูลค่างวด และในกรณีบัตรเครดิตจะคิดดอกเบี้ยเพียงอัตราเดียว (16% ต่อปี) เนื่องจากผู้ใช้งานบัตรเครดิตจะมีทั้งที่เป็นกลุ่มผู้ใช้งานที่ชำระคืนเต็มจำนวน (transactor) และกลุ่มผู้ใช้งานที่ต้องจ่ายดอกเบี้ยจากการชำระไม่เต็มจำนวน (revolver) ซึ่งกลุ่มหลังนี้ถูกพิจารณาว่ามีความเสี่ยงคล้ายคลึงกัน
20. หลักเกณฑ์ RBP จะช่วยให้ลูกหนี้ นอกระบบเข้ามาในระบบได้มากแค่ไหน และผู้ประกอบการจะกำหนดเพดานดอกเบี้ยสำหรับลูกหนี้ นอกระบบดังกล่าวอย่างไร	ธปท. คาดหวังว่าหลักเกณฑ์นี้จะช่วยให้ลูกหนี้ นอกระบบที่มีความสามารถในการชำระหนี้ ซึ่งเดิมอาจถูกปฏิเสธสินเชื่อเนื่องจากตก cut-off score สามารถเข้าถึงสินเชื่อในระบบได้มากขึ้น (ขึ้นกับความเสี่ยงที่ผู้ประกอบการแต่ละรายรับได้) ทั้งนี้ ธปท. กำหนดให้ผู้สมัครเข้าร่วมทดสอบในโครงการ sandbox ต้องส่งข้อมูลทั้งแผนธุรกิจ กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย และแบบจำลองที่แยกแยะความเสี่ยงของลูกหนี้ และการกำหนดดอกเบี้ยตามความเสี่ยงของลูกหนี้ให้ ธปท. ก่อน เพื่อที่ ธปท. จะพิจารณาเพดานใน sandbox ที่เหมาะสมสำหรับผู้ประกอบการแต่ละราย จากแนวโน้มของลูกหนี้ที่จะดึงเข้ามาในระบบได้
21. กลุ่มลูกค้าเดิมที่ประวัติชำระหนี้ดี จะมีโอกาสถูกคิดอัตราดอกเบี้ยสูงขึ้นหรือไม่ มีแนวทางป้องกันอย่างไร	โดยทั่วไปลูกค้ากลุ่มเดิมที่มีประวัติการชำระหนี้ที่ดี และเข้าถึงสินเชื่อในระบบได้ ควรได้รับข้อเสนออัตราดอกเบี้ยที่ดีขึ้น (ต่ำกว่าที่เคยได้รับ) หรืออย่างน้อยเท่าเดิม อย่างไรก็ตาม หากลูกหนี้ดังกล่าวมีระดับความเสี่ยงเพิ่มสูงขึ้น เช่น มีระดับรายได้ลดลง มีภาระหนี้จำนวนมาก ก็อาจถูกคิดอัตราดอกเบี้ยเพิ่มสูงขึ้นได้ ทั้งนี้ ธปท. มีกระบวนการตรวจสอบแบบจำลองและการดำเนินการของผู้ประกอบการธุรกิจเพื่อให้อย่างมั่นใจว่าการคิดดอกเบี้ยเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด
หลักเกณฑ์ Debt Service Ratio (DSR)	
22. การกำหนดภาระหนี้ต่อรายได้ (debt service ratio: DSR) จะเป็นการผลักลูกหนี้โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางไปนอกระบบหรือไม่ ธปท. จะมีแนวทางดูแลลูกหนี้กลุ่มนี้หรือไม่	<ul style="list-style-type: none"> ● debt service ratio อาจกระทบการเข้าถึงสินเชื่อของลูกหนี้บางกลุ่มที่มีภาระหนี้เดิมรวมกับหนี้ใหม่ สูงเกินกว่าที่จะสามารถบริหารจัดการได้ โดยเฉพาะหากหนี้ใหม่เป็นหนี้เพื่อการอุปโภคบริโภคที่ไม่มีหลักประกัน (เช่น บัตรเครดิต และสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ) ● อย่างไรก็ตาม ธปท. เปิดช่องให้หลักเกณฑ์มีความยืดหยุ่น โดยผู้ให้บริการสามารถพิจารณาให้สินเชื่อเกินเกณฑ์ DSR ที่กำหนด เพื่อช่วยเหลือลูกหนี้ในกรณีฉุกเฉิน และลดผลกระทบที่อาจทำให้ลูกหนี้บางส่วนไม่สามารถเข้าถึงสินเชื่อในระบบได้
23. สำหรับลูกหนี้ที่มีอาชีพอิสระ/รายได้ไม่แน่นอน ธปท. จะมี	<ul style="list-style-type: none"> ● ธปท. ได้กำหนดแนวทางในการประเมินรายได้ของลูกหนี้อาชีพอิสระ หรือลูกหนี้ที่รายได้ไม่คงที่ในลักษณะยืดหยุ่น โดยสามารถประเมินรายได้จากทั้ง

คำถาม	คำตอบ
<p>แนวทางพิจารณารายได้ให้เป็นมาตรฐานอย่างไร</p>	<p>รายได้เฉลี่ยในอดีต รายการเดินบัญชี การสัมภาษณ์ หรือการใช้แบบจำลองตามแนวทางมาตรฐานการคำนวณ DSR ที่ ธปท. เผยแพร่เมื่อปี 2562 (link เอกสาร: https://shorturl.at/CGMPS) โดยผู้ให้บริการจะต้องมีวิธีการประมาณการที่มีความน่าเชื่อถือ มีหลักฐาน มีการตรวจสอบและทดสอบความถูกต้องของการประมาณการได้</p> <ul style="list-style-type: none"> ● อย่างไรก็ตาม ธปท. พร้อมรับฟังความเห็นและพิจารณาปรับแนวทางการประเมินรายได้ให้รองรับการใช้ข้อมูลรูปแบบต่าง ๆ สอดคล้องกับวิถีปฏิบัติและพัฒนาการของผู้ให้บริการต่อไป
<p>24. การกำหนดระดับ DSR มีที่มาอย่างไร และเหตุใดจึงแตกต่างกันระหว่างกลุ่มรายได้ต่ำกว่า 30,000 บาทและตั้งแต่ 30,000 บาทขึ้นไป</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● การกำหนด DSR สำหรับแต่ละกลุ่มรายได้ พิจารณาจาก 3 ปัจจัยประกอบกัน <ol style="list-style-type: none"> (1) อัตราการผิดนัดชำระ โดยพิจารณาจากระดับ DSR ณ จุดที่เห็นการเร่งตัวขึ้นของอัตราการผิดนัดชำระหนี้ของแต่ละกลุ่มรายได้โดยมีนัยสำคัญ (2) รายได้คงเหลือหลังภาระหนี้ โดยลูกหนี้รายได้น้อย ควรมีสัดส่วนรายได้คงเหลือหลังภาระหนี้ที่สูงกว่า เช่น ลูกหนี้รายได้ 12,000 บาท ที่มี DSR 60% จะมีสัดส่วนรายได้คงเหลือ 40% คิดเป็น 4,800 บาท (3) <u>วิถีปฏิบัติของผู้ให้บริการ</u> ส่วนใหญ่มีการกำหนดค่า DSR ที่แตกต่างกันตามกลุ่มรายได้หรือคุณภาพลูกหนี้อยู่แล้ว
<p>25. หากลูกหนี้มี DSR เกินเกณฑ์ที่กำหนด 60% หรือ 70% แล้ว จะทำให้ไม่สามารถกู้เพิ่มได้หรือไม่</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● หากลูกหนี้มีเหตุจำเป็นฉุกเฉิน ผู้ให้บริการสามารถปล่อยสินเชื่อเกินเกณฑ์ DSR ที่ ธปท. กำหนดได้ โดยพิจารณาเป็นรายกรณี หรือหากลูกหนี้ผ่อนชำระหนี้ไปแล้วระยะหนึ่ง ภาระผ่อนต่อเดือนลดลง หรือรายได้เพิ่มขึ้นก็สามารถขอสินเชื่อเพิ่มได้เช่นกัน
<p>26. การกำหนด DSR จะกระทบกับลูกหนี้ที่ได้รับสินเชื่อเดิม เช่น ผู้ให้บริการจะปรับลดวงเงินสินเชื่อหรือไม่</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● หลักเกณฑ์ DSR จะไม่มีผลบังคับใช้กับหนี้เดิมหรือวงเงินเดิมที่ลูกหนี้ได้รับอยู่แล้ว แต่จะบังคับใช้กับการก่อหนี้ใหม่ รวมถึงการขอวงเงินสินเชื่อเพิ่มเท่านั้น